

fær ov lítið av skafti siga summi!

-Eg haldi tað er sera umráðandi at minnst til, hvussu nógv tíðir eru broyttar: at tað er ikki sum onkuntíð, tá ein bara grabbði niður í landskassan og fekk alt júst.

Í dag tekur viðgerðin nógv longri tíð. Men hinvegin er heilt greitt, at grundtankin í øllum vinnulívi er tann, at initiativíð skal koma frá vinnulívinum og vinnulífsfólki.

Møguliga hava vit í Føroyum ov fáar entreprenørar - ov fáar seriøsar stigtakarar, og hetta kann móguliga skyldast studingsskipanini, sum hevur virkað sum ein kodd leggur landsstýrismáðurin aftrat.

-Men vóru vit ikki ov skjótt til at fara frá einum planbúskapi til ein markaðarbúskap - t.v.s. at kvetta á stokkinum og skerja studningin í næstan einum?

-Tað var ein skjótur yvirgangur, men hinvegin má ein siga, at tað var alt annað, sum eisini broyttist. Øll okkara pengaskipan fór jú fyri bakka.

Mettu skeivt

Tummas Arabo sigur, at tað sum í hansara landsstýristíð hevur tikið seg mest á bóli var, tá bankarnir fóru.

-Eg minnst undan síðsta vali, tá Carl Vilhelm Veihe var í sjónvarpinum og tosaði um uttanlandsskuldina og nevndi, at talan var um privata skuld, sum landskassin einki hevði verið at gera. T.v.s. at klára tey privatú ikki skuldina, so hendir bert tað, at tey fara á heysin og so er tað liðugt.

Tað helt ein sjálvandi vera á góðari leið, men eingin hevði droymt um, at vit skuldu fáa ta privata uttanlandsskuldina inn í landskassan.

Vit vistu, at vit hinguppi á veðhaldini og øll tey lánini vit høvdu givið. Og tað var til at fáa eina heildarmynd av.

Men tá bankarnir fóru, tá kom tann privata uttanlandsskuldin inn í landskassan og tá varð grundarlagið tikið undan allari okkara skipan. Tað var eingin, sum trúði upp á, at tað kundi henda, og tað var tann skeiva metingin, sum vit gjørdur í hesum landsstýrisskeiðinum.

Men vit valdu at blíva sitandi og siga, at vit mugu berjast okkum ígjøgnum út frá teimum fyrirteytum, sum vóru galdandi. Vit vildu ikki stinga halan millum beinini og blaka alla ábyrgd frá okkum. Og nú

síggja vit so eisini úrslitið av stríðnum: at tað nú kvinkar tann rætta vegin.

Arbeidsfrið

Javnaðarflokkurin hevur ongantíð stungið høvdið í buskin og sagt, at nú stinga vit av. Og eg haldi framvegis, at tað ikki er rætt at gera tað. Nú fara vit at gera alt vit eru ment fyrir at fáa samfelagið á rættkjøl aftur. Tað er eftir míni meting sera umráðandi, at hetta landsstýrið fær arbeidsfrið og sleppur at arbeiða víðari við loysnum og stinga út í

starvsbróður í Tinganesi: eitt er tað, at tú skal síggja tínar veljarar inn í eyguni, men tú skal so sanniliga eisini síggja teg sjálfan inn í eyguni.

Funnst verður oftani at mær fyrir at fara ov harðliga fram og vera ov treiskur, men eg havi tað soleiðis, at tú skal taka eina avgerð og so heldur tú eina linju. Eg havi t.d. ongantíð sum fiskimálaráðharri latið meg dikterað av reiðaráhugamállum.

Hvussu málið er, at tú roynir at byggja fiskastovnarar upp til eftirkomararnar, og tað

kaldligu støðuni, sum danski javnaðarflokkurin hevur móttvegið Føroyum?

-Hetta er ein politisk uppgáva, sum javnaðarflokkurin má taka upp: at fara í holt við danska javnaðarflokkin og gera greitt, at vit mugu vera meira javnbjóðis í dialoginum. Tað er títanverri vordið til, at vit eru undir og teir omaná, men hetta hoyrir ikki heima í eini javnaðarrræslu.

Bankakrakkið tað ringasta

Tey trí landsstýrisfólkini hjá javnaðarflokkinum, Jóannes Eidesgaard, Marita Petersen og Tummas Arabo

kortið heilt nýggjar loysnir - sjálvir og eisini saman við dønum.

Er tað rætt, sum tað nú sær út til, at tað gongur tann rætta vegin, so trúgvi eg eisini vit koma at klára restina.

Tummas Arabo sigur víðari, at tá verður tann størsti búskaparligi trupulleikin, sum er eftir at loysa í samfelagnum, spurningurin um sethúsaskuldina. Og tað er ein nót, sum má knekkast onkursvegna. Hvussu havi eg ikki nakað boð upp á beint nú. Men tað er ein sera týðandi uppgáva hjá landsstýrinum og øðrum við.

Mugu halda eina linju

-Men hvussu kennist tað, tá tykkara arbeiði nú - sambært tínum egnu úttalissum - er við at geva eitt úrslit - at veljarkanningarnar bara ganga ímóti tykkum?

-Tað er frálíkt. Eg fari at endurgeva mín

merkis, at tú mást syrgja fyrir, at fiskastovnararnir mugu ikki verða troyttir meira enn, at tú bara tekur eina líta rentu av teimum. Og so mugu vit vóna, at okkara eftirkomarar verða førir fyrir at varðveita teir á tí støðinum.

Sambandið vil bara upp í ES

-Sær tú sambandsflokkin sum nakað alternativ til verandi samgongu?

-Nei tað geri eg ikki. Sambandsflokkin vil bert eitt, og tað er at fara upp í ES. Hann verður ikki førur fyrir at stýra landinum dynamiskt.

-Og hvat sigur tú til, at gamli sambandshøvdingin, Pauli Ellefsen aftur stingur høvdið fram?

-Tað sigur nokk meira um støðuna innanhýsis í sambandsflokkinum enn um støðuna í samfelagnum.

-Tað eru nógv fólk, ikki minst javnaðarfólk, sum eru vónsvikin av heldur

-Hvat er tað ringasta, sum tú hevur verið úti fyrir í hesum landsstýrisskeiðinum?

-Tað var tá Sjónvinnubankanum fór av knórnum.

-Var tað rætt, at hann varð bjargaður?

-Tað er soleiðis, at tá tú hevur stutt skotbrád til at taka eina avgerð, so mást tú taka støðu út frá tí, sum fylgiggur.

-Men um so er, at vit føroyingar eru órimuliga víðfarnir av dønum í øllum bankamálinum, er tað so nakað, sum vit eiga at taka uppáftur í komandi samráðingum?

-Tað er heilt greitt. Vit og teir sleppa ikki uttan um, at øll lóggávan og alt eftirlitið hevur verið danskt.

Danir ábyrgd

-Men hava vit verið misbrúktir, eiga vit so at taka hetta við í komandi samráðingum og eiga vit ikki at krevja, at alt hetta verður kannað til botns?

-Fyri mær mugu menn gjarna kanna og kanna. Men eg brúki fortíðina til at læra av. Danir mugu to innsggja, at teir hava havt eina ábyrgd av bankaefirlitinum í Føroyum. Vit í javnaðarflokkinum hava í langa tíð tosað um, hvussu vit kundu stýra likviditetinum inn í landið um ein landsbanka. Og vit eru vörnir hólvaðir av av teimum borgarlígu. Avleiðingin er tann, at allur tann spurningurin hevur ligið hjá dønum, og tað hevur gingið sera illa. Tí má ein ganga út frá, at danir vilja taka ábyrgdina.

num?

-At vit sluppu av við fólkaflokkin í Tinganesi. Har var als ikki arbeiðandi. Eitt var ideologi, men reint menniskjansliga bar tað ikki til. Har var ikki verandi saman við teimum monnum.

-Nú verður landsstevna í javnaðarflokkinum leygdagin og tað eru tey, sum halda, at hon er ein upphiting til komandi val. Hvussu sær tú samgongumøguleikarnar eftir valið?

-Ein samgonga, sum líkist á leið hesari hevði væl tænt landinum best.

Tummas Arabo hevur ikki í løtuni nakra avgjörda meining um, hvussu úrslitið verður av einum komandi vali.

Hugsi ikki um atkvøðurnar

Upp á fyrispurning hvat hann hevur at siga til veljarakanningar, sum siga, at Arabo hvørki kemur aftur í tingið og enn minni í Tinganes eftir komandi val sigur hann:

-Har eri eg púra iskaldur. Eg eri tann typan, sum royni at gera mítt arbeiði út frá nøkrum rætningslinjum og haldi eru rættar og út frá tí flokki og umboði. Eri eg uttan fyrir, so eri eg tað. Eg havi ikki livað mítt lív av politikki og nýttist tað heldur ikki. Um fólk vilja hava meg á ting, so fáa tey meg, men vilja tey hava meg til aðrar uppgávur, so má eg taka avgerð um tað.

-Vil tað siga, at tú í tínum arbeiði sum landsstýrismáður als ikki hugsar um at blíva afturvaldur?

-Tað geri eg ikki. Tá eg sá, hvussu ringar tíðirnar gjørdust, gjørdi eg upp við meg sjálfan, at tú mást ikki sita í landsstýrinum og hugsa um tínar egnu veljarar og títt egna lokala valdømi. Tú er noyddur at reka landspolitikk alla tíðina og halda eina linju, og tað havi eg gjørt.

-Men kanst tú ikki koma at sviða fyrir, at tú hevur hugsað ov lítið um títt valdømi?

-Tað gerst ikki við. Eg má hugsa, at sum landsstýrismáður mást tú siga, at landið kemur fram um ein einstakt valdømi, líka mikið hvat valdømi talan er um. Heildin kemur fram. Tað vildi verið at sviðið bæði flokk, land og fólk, um eg legði eina linju, har eg skuldi byrjað at hugsað um meg sjálfan, um eg nú fór at koma inn aftur. Tað vildi verið fullkomiliga burturvíð. Avgerðirnar hava verið so torfær og trýstí so stórt og ikki minst frá tíni egnu tingmanning. Men ein

Besta at sleppa av við fólkaflokk

-Hvat er tann besta hendingin í hesum skeið-